

Sygn. akt I Ns 344/16

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Lisowska

Protokolant: sekr. sądowy Judyta Masłowska

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2016 r. w Piszcu na rozprawie

sprawy z wniosku J. O. (1)

z udziałem M. O., J. C.

o stwierdzenie nabycia spadku po Z. O.

I. stwierdza, że spadek po Z. O. c. J. i S.

zmarłej w dniu 11.05.2016r. w P.

ostatnio stale zamieszkałej w P.

na podstawie testamentu notarialnego z dnia 06.05.2016r. Rep. A Nr 1076/2016 nabył:

- syn J. O. (1) s. S. i Z. w całości,

II. orzeka, iż uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt Ns 344/16

UZASADNIENIE

J. O. (1) wystąpił z wnioskiem o stwierdzenie, że spadek po Z. O. zmarłej w dniu 11.05.2016r., ostatnio stale zamieszkałej w P.. Wnioskodawca wskazał, że spadkodawczyni w chwili śmierci była wdową oraz, że pozostawiła po sobie troje dzieci: J. C., M. O. i J. O. (1). Nikt z osób do chwili złożenia wniosku nie zrzekł się dziedziczenia, ani nie odrzucił spadku. Spadkodawczyni pozostawiła testament. W skład spadku nie wchodzi gospodarstwo rolne.

Uczestnik postępowania M. O. nie zajął stanowiska w sprawie.

Uczestniczka postępowania J. C. nie przychyliła się do wniosku. Zakwestionowała ważność testamentu. Wskazała, iż ze spadkodawczynią czasami można było dobrze porozmawiać, ale nie można było jej denerwować. Oświadczyła, że spadkodawczyni mogła mieć świadomość. Odpowiadała na pytanie „tak” lub „nie”.

Na rozprawie w dniu 8 listopada 2016r. oraz wraz z zawiadomienia o terminie rozprawy zainteresowani pouczeni zostali o treści art. 162 kpc, 207 kpc, 217 kpc, 229 kpc i 230 kpc.

Sąd ustalił, co następuje.

Z. O. zmarła 11 maja 2016 roku w P., gdzie stale przed śmiercią zamieszkiwała.

W chwili śmierci Z. O. była wdową. Pozostawiła po sobie troje dzieci: J. C., M. O. i J. O. (1). Innych dzieci, w tym pozamałżeńskich, przysposobionych, bądź takich które zmarły, spadkodawczyni nie miała. Nikt spadku nie odrzucał, nie zrzekał się dziedziczenia, ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. W skład spadku nie wchodzi gospodarstwo rolne.

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu k. 3; odpisy skrócony aktu urodzenia J. O. (1) k. 3 o M. O. odpis skrócony aktu małżeństwa J. C. k. 3; zapewnienie spadkowe k. 19, odpis skrócony aktu małżeństwa M. O. k. 5 akt sprawy I Ns 55/16 tut. Sądu)

Spadkodawczyni pozostawiła trzy testamenty:

- pierwszy - testament własnoręczny z dnia 6 lipca 2003r. ,
- drugi – testament własnoręczny z dnia 1 listopada 2010r.,
- trzeci – testament w formie aktu notarialnego sporządzony przed notariuszem w P. w dniu 6 maja 2016r.

Trzecim – ostatnim testamentem w formie aktu notarialnego sporządzonym w dniu 6.05.2016r. w Kancelarii Notarialnej w P. przed Notariuszem J. S. za numerem Repertorium A. 1076/2016 spadkodawczyni do całości spadku powołała syna J. O. (1).

Na rozprawie w dniu 8.11.2016r. Sąd dokonał otwarcia i ogłoszenia wszystkich testamentów spadkodawczyni.

(dowód: wypis aktu notarialnego z dnia 06.05.2016r. , kopia testamentu z dnia 06.11.2003r.k. 13 , kopia testamentu z dnia 01.11.2010r. k. 14; protokoły z otwarcia i ogłoszenia testamentu z dnia 08.11.2016r. k. 16,17,18)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 926 § 1 k.c. prawo polskie zna dwa tytuły powołania do dziedziczenia: ustawę i testament. Tytuł powołania do spadku jest podstawowym i koniecznym wymogiem dziedziczenia.

Artykuł 926 § 2 k.c. wyraża generalną zasadę, iż powołanie do dziedziczenia z testamentu ma pierwszeństwo przed dziedziczeniem ustawowym. Zasada ta zabezpiecza pełną realizację swobody w dysponowaniu majątkiem na wypadek śmierci. Testamentowy tytuł powołania do spadku wyłącza - z zastrzeżeniem wyjątku określonego w art. 926 § 3 k.c. - powołanie z ustawy, także wówczas, gdy osoby powołane w testamencie należą do kręgu spadkobierców ustawowych.

Zgodnie z art. 950 k.c. testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Uczestnicy postępowania, za wyjątkiem J. O. (2), nie zakwestionowali ważności testamentu spadkodawcy. Na posiedzeniu sądu uczestniczka J. O. (2) oświadczyła, że ze spadkodawczynią czasami można było dobrze porozmawiać , ale nie można było jej denerwować. Oświadczyła, że spadkodawczyni mogła mieć świadomość, ponieważ odpowiadała na pytania „tak”, „nie”.

Na rozprawie w dniu 08.11.2016r. Sąd określił uczestniczce termin 7 dni na złożenie wszelkich wniosków dowodowych oraz twierdzeń pod rygorem ich pominięcia.

W piśmie procesowym z dnia 15 listopada 2016r. J. C. wskazała , że spadkodawczyni od 2008r. chorowała na raka nerki prawej, która została usunięta i nastąpiły przerzuty do płuc. W tym czasie uczestniczka opiekowała się spadkodawczynią. W 2014r. pojawił się kolejny przerzut. Uczestniczka podniosła, iż na skutek powiększenia się zmiany guzowej zmienił się charakter spadkodawczyni. Wystąpiła głuchota, drżenie rąk. Spadkodawczyni nie pamiętała rozmów z poprzedniego dnia. Spadkodawczyni nie była w stanie funkcjonować samodzielnie. Wymagała pomocy w załatwianiu potrzeb fizjologicznych.

W dniu 6 grudnia 2016r. uczestniczka przedłożyła wyłącznie zaświadczenie lekarskie, w którym specjalista lekarz onkolog wskazała, że Z. O. chorowała na raka nerki prawej. Nerka prawa została usunięta. Nastąpiły przerzuty do płuc. (k. 26).

Wnioskodawca w dniu 30 listopada 2016r. złożył wniosek o przesłuchanie trzech świadków na okoliczność „uwierzytelnienia prawności i wszystkich poczynań spadkodawczyni i zaprzeczeniu pomówień uczestniczki”.

Zgodnie z treścią art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Tak więc w niniejszej sprawie na uczestniczkę postępowania J. C. spoczywał obowiązek udowodnienia, iż testament spadkodawczyni sporządzony w formie aktu notarialnego objęty jest wadą oświadczenia woli z uwagi na chorobę nowotworową testatorki.

Ponadto w myśl art. 232 kpc na J. C. ciążył obowiązek wskazania dowodów, z których wywodziła skutki prawne. Podkreślić należy, iż w postępowaniu cywilnym obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).” (vide wyrok SN z 17 XII 1996r., I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76; podobnie również wyrok sądu apelacyjnego w B.z 21 X 2003 r., I A Ca 516/03, OSP 2004/9/118; wyrok SN z 7 X 1998r., II UKN 244/98, OSNP 1999/20/662).

Zgodnie z art. 945 § 1 pkt 1 k.c. testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Natomiast zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (jt.: Dz. U. 2008r. Nr 189 poz. 1158 ze zm) Notariuszowi nie wolno dokonywać czynności notarialnej, jeżeli powęźmie wątpliwość, czy strona czynności notarialnej ma zdolność do czynności prawnych.

Pomimo zakreślenia terminu na złożenie wniosków dowodowych J. C. przedłożyła wyłącznie zaświadczenie lekarskie z dnia 2 grudnia 2016r., które nie dowodzi, iż spadkodawczyni znajdowała się w momencie sporządzenia testamentu w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Podkreślić należy, iż na rozprawie w dniu 29 grudnia 2016r. uczestniczka wskazała, iż przesłuchanie świadków zawnioskowanych przez wnioskodawcę nie by nie dało.

Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków, albowiem z uwagi na brak inicjatywy dowodowej uczestniczki nie miał on znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Reasumując, sąd uznał, iż testament notarialny Z. O. jest ważny. Osoba fizyczna ma prawnie zagwarantowaną możliwość swobodnego dysponowania majątkiem także na wypadek śmierci. Zgodnie z tą zasadą Sąd, w oparciu o art. 1025 k.c. i powołane wyżej przepisy, stwierdził, że spadek po Z. O., zgodnie z jej wolą wyrażoną w testamencie z dnia 06.05.2016r., nabył w całości syn J. O. (1).

O kosztach postępowania orzeczono w myśl art. 520 § 1 k.p.c, zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.